

z dnia 1. Lipca 1861.

Historya fundacyi kościołów i klasztorów lwowskich.

Przez

Franciszka Waligórskiego.

Do historyi klasztorów karmelitańskich.

(Ob. N. 23, 24 i 25 Dodatku osobnego.)

II.**Krótkie biografie sławniejszych zakonników i zakonnice klasztoru karmelitańskiego we Lwowie.**

Rozpoczynając tę część kroniki klasztoru karmelitańskiego uważamy za rzecz potrzebną dla zjednania sobie wiary czytelnika zapoznać go wprzód ze źródłem, z którego czerpaliśmy nasze podania. Oto w archiwum księży Karmelitów trzewickowych, o którym możemy powiedzieć na chlubę zakonników, że utrzymane jest w wzorowym porządku, znajduje się spora księga łacińska pod tytułem: „Liber vitae Fratrum et Sororum Provinciae Russiae et M. D. L. Ord. Beatissimae V. Mariae de Monte Carmelo A. R. O. in Domine quiescentium inscripta nomina gestaque continens, ab exordio ejusdem provinciae, id est ab anno nostrae salutis 1638 diligenter collectus per Fratrem Martinum Rubczyński Anno Domini 1744“ (Księga żywota Ojców i Sióstr Prowincyi Ruskiej i Wielk. Księstwa Litewskiego zakonu Najśw. Panny Maryi z góry Karmelu dawnej reguły w Bogu spoczywających, ich imiona i czyny zawierająca, od początku tej prowincyi, to jest od roku zbawienia naszego 1638, starannie spisana przez O. Marcina Rubczyńskiego roku pańskiego 1744), w której wspomniouy zakonnik a później ksiądz Chodynicki, znany kronikarz Lwowa, bardzo dokładnie i wymownie skreślili żywota do tysiąca zakonników i zakonnice tej reguły, a z których przytaczamy w krótkości porządkiem chronologicznym tylko biografie następujących sławniejszych członków klasztoru Karmelitów i Karmelitanek trzewickowych:

O. Bertoldy Kulezycki, potomek szlacheckiego rodu, godny uwagi ztąd, że pierwiej służył 18 lat w wojsku Rzeczypospolitej i dopiero w 44 roku życia swego, sprzykrzywszy sobie niespokojne życie żołnierskie, zamienił mundur na habit zakonny, ale tylko trzy lata żył jeszcze w klasztorze. † 1691 r.

X. Awertan Prayzner, doktor teologii, prowincyał i profesor klasztorny przez długie lata. Umarł w późnej starości r. 1691.

X. Franciszek Poniałowski, szlachcic, świeckiego imienia Jędrzej, przedtem rejent kancelaryi Trębowelskiej; wstąpił do klasztoru w 35. roku swego życia, i był przez 32 lat wzorowym kapłanem. Umarł w Bołszowcu roku 1662.

X. Andrzej Rubinkowski, szlachcic, niegdyś kanonik kilmoutowiecki i przełożony w Solcu; przeszedł do zakonu roku 1671 będąc już starcem prawie, gdyż liczył wtedy 63 lat wieku, a jednak żył jeszcze 20 lat w klasztorze, gdyż umarł dopiero w roku 1692.

Siostra Teresa Baranowska, córka szlacheckich rodziców Waleryana i Maryanny z Karpińskich, poświęciła się życiu zakonnemu od 14. roku swego wieku, i będąc wzorem pobożności i cnót wszelkich doszła wkrótce do pierwszych godności zakonnych, a mianowicie piastowała najprzód urząd mistrzyni nowicyantek, a później była trzykrotnie Xienią klasztoru lwowskiego. Na kilka lat przed śmiercią wysłał ją prowincyał zakonu do Dubna dla założenia tam nowego klasztoru PP. Karmelitanek trzewickowych, którą to misję wypełniła z całą gorliwością i poświęceniem prawdziwie kapłańskim, i tam też wkrótce po założeniu klasztoru umarła roku 1692 mając lat 52.

X. Franciszek Le Carlier, rodem Francuz, świeckiego imienia Karol, przeszedł ze stanu wojskowego do zakonu we Lwowie roku 1667. Otrzymawszy poświęcenie kapłańskie, ponieważ cenił wzorowem postępowaniem i wielką zdolnością, wysłany został do Rzymu na zgromadzenie jeneralne dla popierania spraw tutejszej Prowincyi; a gdy jak najlepiej spełnił tę misję, obrano go za powrotem do ojczyzny przeorem warszawskiego klasztoru. Urząd ten piastował aż do roku 1695, w którym wybrałszy się za pozwoleniem przełożonych w podróż do Paryża w sprawach osobistych, umarł niedojechałszy do Paryża.

X. Franciszek Ciecierski, szlachcic, świeckiego imienia Jan, wstąpił do zakonu we Lwowie roku 1659. Byłto maż wielce pobożny i prawy i doznawał wielkiego szacunku tak w klasztorze, jak i za murami jego. Trzykrotnie piastował urząd przeora we Lwowie, a po pierwszym podziale prowincyi zakonnej na polską i ruską roku 1688 mianowany został pierwszym prowincyałem prowincyi ruskiej, a i później zaszczycono go jeszcze dwukrotnie tą godnością. Umarł po 31letniej służbie bożej roku 1696.

Siostra Marcellina Kobylińska, córka szlacheckich rodziców, Jana i Katarzyny z Karśnickich, rodem z województwa Podolskiego. Przywdziała szaty zakonne roku 1648 i bogobożnem życiem zjednała sobie taką cześć w zakonie, że czterokrotnie poruczono jej godność Xieni klasztoru lwowskiego. W końcu wysłana została na ten sam urząd do klasztoru w Dubnie, i tam zakończyła życie roku 1702.

Siostra Teodora Axakówna, córka Szczepana, sędziego kijowskiego i Katarzyny z Czolhańskich; przeżyła 33 lat w zakonie.

S. Kolumba Wielhorska, świeckiego imienia Magdalena, córka Jerzego, kasztelana wołyńskiego i Anny Ozdzanki, poświęciła się od pierwszych lat młodości z całym zamiłowaniem życiu zakonnemu, i mimo pochodzenia swego z tak znakomitego roku pełniła z własnej chęci najpospolitsze usługi w klasztorze. Umarła po 36 latach życia zakonnego roku 1704.

X. Błażej Jędrzejowski, na świecie Waleaty, syn szlacheckiej familii z Rusi Białej, wstąpił do zakonu we Lwowie roku 1691. Był przez kilka lat profesorem filozofii, a następnie magistrem teologii, i słynął nie tylko głęboką nauką, ale oraz szczególną świętobliwością, tak dalece, że w roku 1701 miał exorcyzmować opętałego w tutejszym kościele przed ołtarzem cudownej Matki Boskiej w oczach zgromadzonego ludu wypędzić z niego szatana. Przytem był wielce uczynny dla bliźnich, i w ich usłudze ucierpiał wiele od szczyptaków podczas napadu szwedzkiego. Umarł na zarazę mowrą, która w roku 1705 panowała we Lwowie, po 14 latach swego kapłaństwa.

X. Szymon Teszewicz, ze świata Kazimierz, syn obywatela lwowskiego. Był przez długie lata sławnym kaznodzieją we Lwowie, w Bołszowcu i w Wilnie. Umarł roku 1707.

X. Hieronim Mazurkiewicz, ze świata Paweł, syn mieszczanina samborskiego, był przez 13 lat jednym z najslawniejszych kaznodziej tego zakonu w Mohilewie, Husakowie, w Bołszowcu i we Lwowie. Umarł roku 1708.

S. Fewronia Fredrówna, ze świata Alexandra, córka Zygmunta, kasztelana sanockiego, wstąpiła razem z siostrą swoją Magdaleną do zakonu roku 1663, i przeżyła w usługach kościoła 46 lat.

X. Andrzej Sowiński, świeckiego imienia Jan, syn Marcina, Podczaszego podolskiego, i Zofii z Karczewskich. Wstąpił do zakonu we Lwowie, i poświęcając się naukom, został wkrótce profesorem zakonnym. Później piastował urząd prowincyała i przyczynił się znacznie do powiększenia biblioteki klasztornej. Umarł roku 1713.

X. Teodor Kociszowski, ze świata Kazimierz, z szlacheckiej familii, przeszedł do zakonu z palestry przemyskiej roku 1688, i w ciągu swego 47letniego życia zakonnego piastował kilkakrotnie urząd przeora i prowincyała. Umarł r. 1714.

S. Franciszka Axakówna, świeckiego imienia Katarzyna, córka Podczaszego kijowskiego, przeżyła przykładnie 52 lat w klasztorze obierana dwukrotnie Xienią. Umarła r. 1715. (C. d. n.)

Obrót handlu krajowego.

Przywóz i wywóz towarów w roku 1860 w wschodnich obwodach Galicyi.

(Obacz Numer 6, 7, 20, 21, 23, 24 i 25 Dodatku osobnego.)

Artykuły przywozu i wywozu, waga na funty	W Lipcu				W Sierpniu				W Wrześniu			
	Przywóz		Wywóz		Przywóz		Wywóz		Przywóz		Wywóz	
	Galicya	Bukowi.	Galicya	Bukowi.	Galicya	Bukowi.	Galicya	Bukowi.	Galicya	Bukowi.	Galicya	Bukowi.
Terpetyna	—	—	—	—	403	—	—	—	840	—	—	—
Gumy i soki roślinne	878	—	—	—	719	—	—	—	741	—	—	—
Sól kuchenna	—	—	120	20	—	—	110	—	—	—	—	—
Preparata chemiczne	—	—	—	—	—	—	—	10	—	—	—	—
Potaż i popiół	—	—	—	—	—	—	—	25	—	—	—	—
Soda	—	—	—	—	623	4092	—	—	5629	8689	—	—
Witryol	—	—	1000	1160	—	—	—	700	—	—	—	119
Wody mineralne	663	—	27650	10044	610	8	2141	2204	77	—	134	68
Arszenik	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	516	—
Spiszcglanz	—	—	890	—	—	—	—	—	—	—	786	—
Wioian rafinowany	—	—	68	—	—	—	—	—	—	—	147	—
Minia	—	—	130	—	—	—	—	—	—	—	1150	—
Ałuo	4	—	4700	4100	—	—	19400	500	—	—	625	—
Siarczan	156	—	310	—	3	—	555	—	160	—	37142	—
Salitrzan	—	—	—	124	—	—	—	—	—	—	—	—
Inne tej kategorii	—	—	675	45	—	—	854	—	—	—	—	1540
Blejwas	1590	—	1758	155	7	—	271	—	—	—	8565	151
Inne tej kategorii	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	537	—
Ołów surowy	889	—	—	—	1484	—	—	20	385	41	—	100
Glejt	—	—	—	3800	—	—	—	2262	—	—	—	100
Ołów przetapiany	92	—	540	210	—	—	—	—	—	—	75	322
Żelazo surowe i okruch	—	—	—	—	—	—	—	—	30	4020	—	—
Żelazo kute	458	—	2856	73350	30	215	1270	80448	118	—	1100	8600
Błach zelazna surowa	—	—	5890	9800	10	—	7922	3191	13	—	3000	4250
Błach polerowana	196	923	—	—	—	—	494	50	—	—	—	—
Drut zelazny	—	—	—	—	4	—	325	—	—	—	—	69
Zelazo lane	—	46	—	543	—	3064	—	1230	—	19	—	1261
Żywe srebro	—	—	379	—	—	—	—	5	—	—	61	—
Cynk surowy	—	—	—	—	9	—	664	—	50	—	—	—

(D. c. v.)

Gorzelnie i browary w wschodnich obwodach Galicyi.

Wydatek w maju 1861 — 1861.

(Ob. Nr. 2, 5, 9, 13 17 i 21 Dodat. osob.)

Nr.	Powiaty kamaralne	W ó d k a								P i w o							
		Ilość gorz.		Ilość wiader zacieru		Zestawienie w kwietniu 1861				Ilość bro.		Ilość wiader piwa		Zestawienie w maju 1861			
		Ilość gorz.	Ilość wiader zacieru	Ilość gorz.	Ilość wiader zacieru	Zajętych gorzelnii		Wydanych wiader zacieru		Ilość bro.	Ilość wiader piwa	Ilość bro.	Ilość wiader piwa	Zajętych browarów		Wydanych wiader piwa	
						w maju 1861	w maju 1860	więc.	mniej					więcej	mniej	w maju 1861	w maju 1860
1	Brody . . .	19	38,970 ^{20/}	58	139,851 ^{20/}	—	39	—	100,881	23	4,252	24	5,859	—	1	—	1607
2	Czerniowce	45	171,732	35	134,054 ^{20/}	10	—	37,677 ^{20/}	—	17	3,955	18	4,273	—	1	—	202
3	Kołomyja . .	20	53,148	23	56,617	—	3	—	3469	8	1,000	8	1,290	—	—	—	290
4	Lwów i Brze- zany . . .	26	50,407	40	77,987 ^{20/}	—	14	—	27,580 ^{20/}	22	5,161	24	5,126	—	2	35	—
5	Przemysł . .	7	8,813	27	52,708	—	20	—	43,995 ^{20/}	18	3,793	16	6,477	2	—	—	2684
6	Sambor . . .	6	13,775	19	46,834 ^{20/}	—	13	—	33,059 ^{20/}	8	1,948	8	3,742 ^{20/}	—	—	—	1794 ^{20/}
7	Sanok	4	3,917	12	16,642 ^{20/}	—	8	—	12,725 ^{20/}	15	1,096	18	1,823	—	3	—	727
8	Stanisławów	38	54,034 ^{20/}	52	81,198	—	14	—	27,163 ^{20/}	11	2,923	10	3,221	1	—	—	298
9	Stryj	17	44,156	26	71,480 ^{20/}	—	9	—	27,330 ^{20/}	11	2,386	11	3,606	—	—	—	1200
10	Tarnopol . .	79	213,272 ^{20/}	92	270,091 ^{20/}	—	13	—	56,819	19	4,358	20	3,654	—	1	704	—
11	Żółkiew . .	8	9,250	37	91,048 ^{20/}	—	29	—	81,798 ^{20/}	15	2,178	15	3,550	—	—	—	1372
Razem . .		269	661,375 ^{20/}	421	1,038,520 ^{20/}	—	152	—	377,145	167	33,050	172	42,585 ^{20/}	—	5	—	9535 ^{20/}
		Do tego produkcyja w samym Lwowie:		9	3,842	11	5,403	—	2	—	1561						
		Suma ogólna:		176	36,892	183	47,988 ^{20/}	—	7	—	11,096 ^{20/}						

Żupy solne w Galicyi i na Bukowinie.

Wywar i sprzedaż soli w kwietniu 1861 — 1860.

(Obacz Nr. 5, 6, 15 18 i 21 Dodatku osobn.)

W y w a r.				P r z e d a ż.			
W kwietniu 1861.		W kwietniu 1860.		W kwietniu 1861.		W kwietniu 1860.	
cetnarów:		cetnarów:		cetnarów:		cetnarów:	
W Galicyi	49,933 ^{60/}	33,661 ^{61/}	33,661 ^{61/}	W Galicyi	45,763 ^{25/}	30,734 ^{50/}	30,734 ^{50/}
Na Bukowinie	2,564 ^{75/}	2,079 ^{67/}	2,079 ^{67/}	Na Bukowinie	2,353	2,603 ^{45/}	2,603 ^{45/}
Razem	52,498 ^{35/}	35,741 ^{28/}	35,741 ^{28/}	Razem	48,116 ^{25/}	32,797 ^{95/}	32,797 ^{95/}
W kwietniu 1861 w Galicyi	więcej	16,271 ^{99/}	16,271 ^{99/}	W kwietniu 1861 w Galicyi	więcej	15,028 ^{75/}	15,028 ^{75/}
„ „ na Bukowinie	więcej	485 ^{7/}	485 ^{7/}	„ „ „ na Bukowinie	więcej	289 ^{55/}	289 ^{55/}
				Cet.			